

bio nijekan u objema jugoslavenskim državama za račun imaginarnoga zajedništva koje, onako kako je bilo postavljeno i provođeno, nije imalo nikakva smisla ni budućnosti.

Vrijeme mu nije dopustilo da ostvari Krstićev i svoj životni san: cjeloviti čakavsko-kajkavsko-štokavski rječnik hrvatskoga jezika iz kojega bi svatko slobodno birao i uzimao prema vlastitim nagnućima i potrebama, bez jezičnih nadzornika i skretničara.

Žalio se na nerazumijevanje i okrutnost suvremenika o čijim je djelima pisao kritički (V. Šiljak, *Izvori i uviri*, Zagreb, 2006.: 234.), no struka ga je cijenila i ovjenčala mnogim nagradama i priznanjima: Nagradom grada Zagreba za književnost (1965.), Nagradom društva hrvatskih književnih prevodilaca (1970., 1982.), Goranovom nagradom za književnost (1971.), Nagradom Fran Tućan za popularizaciju znanosti (1993.), poveljom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za osobit prinos hrvatskomu školstvu (2007.). Izabrana djela objavljena su mu 1991. godine, a 2001. izišlo je prvo od sedam zamišljenih kola s po sedam svezaka Sabranih djela.

Pred poštovateljima i suradnicima ostao je velik posao: završiti projekte koje je započeo, izraditi rječnik njegovih autorskih prinosa i prijevoda te ga unijeti u književnojezičnu maticu kako bi njegovo djelo dobilo primjereno mjesto u hrvatskoj kulturi.

Nataša Bašić

**U SPOMEN
DARKO DEKOVIĆ
(1947. – 2008.)**

Dana 4. kolovoza 2008. u Rijeci je umro mr. sc. Darko Deković, filolog, književnik, dugogodišnji predsjednik riječkoga ogranka Matice hrvatske, neumorni istraživač hrvatske glagoljaške baštine zaposlen u Zavodu za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci. Brzo ga je i nemilosrdno pokosila teška bolest, upravo na vrhuncu stvaralačke snage, u trenutku kada je dovršio ili dovršavao neke od najvažnijih mu radnih i životnih projekata te kada je započinjao nove. Smrt nije birala trenutak. Zaustavila ga je kada je bio pred obranom doktorskoga rada na temu Glagoljica i glagoljaštvo u gradu Rijeci – krune njegova znanstvenoga rada i svjedočanstva predanoga dugogodišnjeg rada na istraživanju riječke dionice hrvatskoga glagoljaštva.

Darko Deković rođen je u Rijeci 16. studenoga 1947. godine. U rodnome je gradu završio osnovno, srednje, više i visoko školovanje. Diplomirao je profesora hrvatskoga jezika i književnosti stekao 1985. godine na tadašnjemu Pedagoškome fakultetu u Rijeci diplomiravši pod mentorstvom akademika Eduarda Hercigonje temom s područja glagoljične kazuistike 18. stoljeća. Magistrirao je na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1997. godine temom *Zapisnik misni kaptola riečkoga*, također pod mentorstvom akademika Eduarda Hercigonje, pod čijim je mentorstvom pripremao i spomenuti doktorski rad.

Zbog svoje od rane mladosti otvorene domoljubne djelatnosti, osobito izražene u vrijeme Hrvatskoga proljeća aktivnim članstvom u riječkome studentskome pokretu i katoličkome pokretu riječke mladeži Synaxis te Matici hrvatskoj, D. Deković potkraj je 1971. bio uhićen pod optužbom da je, zajedno s ostalim uhićenima, pripremao kontrarevolucionarni napad na društveno uređenje tadašnje SFRJ, a zatim je i osuđen na godinu i pol strogoga zatvora. Nakon zatvora bilo mu je zabranjeno javno djelovanje, pa je svoju prvu zbirku pjesama *Kamik va kamike* i neke članke objavio pod pseudonimom. Domoljub mišlju, riječju i postupcima i u svojim zrelim godinama života, dragovoljno se priključio Domovinskome ratu na samome njegovu početku i u njemu sudjelovao četiri godine, a kao časnik Hrvatske vojske napredovao je do čina djelatnoga bojnika.

Od 1989. godine bio je predsjednikom riječkoga ogranka Matice hrvatske i pročelnikom Razreda za filologiju u tome ogranku, a od 1997. glavnim urednikom časopisa *Dometi*, ali i brojnih drugih izdanja toga ogranka. Cijelo se to vrijeme potpuno i neštedimice posvetio unaprjeđenju rada riječkoga Matičina ogranka, i na organizacijskome i na izdavačkom polju, djelujući pritom motivirajuće na druge, ali preuzimajući uvijek na svoja pleća najveći dio posla. Rezultati nisu izostajali. Sjetimo se, primjerice, međunarodnih znanstvenih skupova Bernardin Nikola Škrivanić i njegovo vrijeme (1997.) i Latinitet u Europi s posebnim osvrtom na hrvatski latinitet nekad i danas (2004.) te poslije objavljenih istoimenih zbornika radova s tih skupova kojima je D. Deković bio glavnim urednikom. Prvi je od tih dvaju zbornika nagrađen Srebrnom plaketom Matice hrvatske za izdavaštvo 1997., a drugi Zlatnom poveljom Matice hrvatske 2008. godine.

Unatoč često nepovoljnim životnim okolnostima, Darko Deković uz aktivan je urednički i organizacijski rad u Matici razvijao i svoju znanstvenu djelatnost. Još je u studentskim danima pokazao interes za našu glagoljašku baštinu, i započeo svoje „putovanje“ često vremenom i drugim utjecajima skrivenim i tajnovitim putovima naših glagoljaša. Započeo je neumorno i strpljivo otkrivati i istraživati baštinu koju

su nam ostavili u naslijeđe, i tako sve do svoje prerane smrti. Od 80-ih je godina prošloga stoljeća pa sve do svoje smrti Darko Deković otkrio, obradio i objavio više dotad nepoznatih glagoljičnih rukopisa i natpisa, ili obradio one koji su već poznati čekali daljnju obradbu. Tako je, primjerice, 80-ih i 90-ih godina prošloga stoljeća otkrio i obradio nove glagoljične natpise u Puli i Kastvu (15. st.), riječki prijepis kazuistike Bartola Frgačića (18. st.), list glagoljičnoga časoslova iz riječke nadbiskupijske knjižnice (14. st.), glagoljične rukopisne zapise u trsatskome primjerku Levakovićeve knjižice Ispravnik za erei ispovidnici iz 1635., glagoljični prijepis Glavinijeve Szvitlosti duše verne iz 1762., dva glagoljična zapisa iz Kukljice iz 18. i s početka 19. stoljeća. U to je vrijeme otkrio i obradio i, na glagoljašku tradiciju oslonjen, rukopisni latinični Missal hervaski Jurja Manzina iz 17. stoljeća.

Osobito je aktivno i plodno taj rad D. Deković nastavio u Akademijinu Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, i to od zaposlenja u ožujku 2004. godine pa do nedavne iznenadne smrti. U te je četiri godine, a od 2007. i kao suradnik na znanstvenome projektu Zavoda Povijest zapadne Hrvatske (Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar, Lika), kojemu je voditelj akademik Petar Strčić, D. Deković istražio i obradio više novopronađenih i u znanosti dotad nepoznatih glagoljičnih spomenika i rukopisa s riječkoga i širega kvarnerskoga područja. To su, npr. Svetokrižki odlomak iz Rijeke (13. st.), Dragozetički natpis s otoka Cresa (18. st.), glagoljična nabavnica iz Bakra, glagoljične isprave u Diplomatariumu riječkoga augustinskoga samostana iz 16. st., godar (popis obvezatnih misa) riječkoga zbornog kaptola iz 1605., Škrļjevski ugrebenac itd. Istovremeno je predano radio na pripremi i izradi doktorske disertacije Glagoljica i glagoljaštvo u gradu Rijeci. Završio ju je početkom ove godine, no nije dočekao datum njezine obrane.

O tome njegovu radu svjedoče i objavljeni znanstveni i stručni radovi (npr. u časopisima *Croatica christiana periodica*, *Slovo*, Marulić, Dometi, Rijeka, Grobnički zbornik itd.), ocjene i prikazi, sudjelovanje na više međunarodnih i domaćih znanstvenih skupova (npr. sudjelovanje na Međunarodnome slavističkom kongresu u Vatikanu 1985., na skupovima posvećenima Franji Glaviniću 1986. i Šimunu Kožičiću Benji 1988., te na međunarodnome skupu Latinitet u Europi s posebnim osvrtom na hrvatski latinitet nekad i danas 2004. godine), brojna stručna predavanja na temu glagoljice i glagoljaštva, ponajprije Rijeke i okolice, te posebno 2005. godine objavljena knjiga *Zapisnik misni kaptola riečkoga*. Istraživanja o riječkome glagoljaškome krugu, kojoj su recenzenti bili akademici Eduard Hercigonja i Stjepan Damjanović.

Dodajmo i to da je kao filolog po struci Darko Deković tijekom svojega rada stalno bio okupiran brigom o hrvatskome jeziku i aktivno zainteresiran i za standardološka pitanja, čemu je posvetio dva svoja stručna priloga objavljena u časopisu Marulić 1982. godine: Izraz „čaj“ kao primjer pučke etimologije i Neopravdana

uporaba tudica i njihovo razjednačivanje s hrvatskom istoznačnicom, te osvrt Za objed objavljen u časopisu Jezik 1984. (br. 4.) kao odgovor na članak V. Loknara Nazivi obroka i njihov raspored. Nedavno je, kako bi postali dostupniji javnosti, u časopisu Dometi (br. 1–4/2006.) objavio i Zapisnike sa sjednica Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika, s popratnom bilješkom predsjednika toga vijeća akademika Radoslava Katičića, a nekoliko godina prije toga uredio Domete s tematskim blokom posvećenim hrvatskome jeziku na pragu 21. stoljeća (br. 1–4/2001.; ur. Marko Samardžija) i hrvatskome pravopisu (br. 1–4/2002.; ur. Nataša Bašić). S kolegama je i suradnicima svakodnevno raspravljao o aktualnim jezičnim temama i problemima.

Darko Deković – taj neumorni istraživač glagoljice i glagoljaštva, ponajprije sjevernojadranskoga hrvatskoga prostora, i čuvar naše kulturne baštine bio je čovjek iznimne radne energije i uzorna pristupa radu, vjeran visokim moralnim načelima i profesionalnim kriterijima, dobar kolega i suradnik. Činilo se da nema toga što ga može slomiti. Teško je, stoga, prihvatiti činjenicu da ga nema više među nama. Osobito je to tako u Akademijinu Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Rijeci te u riječkome ogranku Matice hrvatske, gdje je vrijedno i predano radio dok ga nije pokosila teška bolest. No, ostaje njegovo djelo – kao svjedočanstvo intelektualnih i emotivnih težnji i predana rada čovjeka kojemu je jedna od najvećih životnih preokupacija bila hrvatska glagoljaška i uopće pisana baština te hrvatski jezik – u svojoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Sanja Holjevac

SINTAKTIČKI I SEMANTIČKI POLOŽAJ APOZICIJE

Marija Znika

Naziv i podrijetlo riječi apozicija

aziv apozicija dolazi od latinske riječi (*appono, apponere*), *appositum* što znači „ono što je priloženo, dodano, postavljeno uz što“. Apozicija je po tome nešto dodano, dodatak. Postavlja se pitanje o naravi i položaju toga dodatka i u odnosu na što je nešto dodatak. Da bi se moglo odrediti položaj dodatka, mora se znati koji su temeljni dijelovi, a što su onda i s kojeg se motrišta što može nazvati dodatkom.